VAROSSIEAU IP

STANDPUNT ARTIS M.B.T. EIGENDOM & BRUIKLEEN HEIMANS DIORAMA

Het Heimans Diorama bevindt zich in het aquarium van Artis. Het gebouw dient gerenoveerd te worden. Naar aanleiding daarvan is het de vraag wie de eigenaar van het Heimans Diorama is.

Het standpunt dat Artis altijd ingenomen heeft is dat de Heimans en Thijsse Stichting de eigenaar is en dat zij het Heimans Diorama in bruikleen gegeven heeft aan Artis. Van dit standpunt is men altijd uitgegaan bij restauraties, moderniseringen etc.

Bij gebrek aan voorhanden zijnde onderliggende eigendomsstukken en schriftelijke overeenkomsten is dit standpunt van Artis gebaseerd de wijze van totstandkoming van het werk, de restauratie in 1983-1986 (waarover iets meer informatie te vinden is in het stuk van 5.1, 2, e uit juni 2010), de onderlinge werkwijze en verhoudingen dienaangaande in de afgelopen decennia en onder meer de uitingen daarover van de stichting zelf. Dit standpunt wordt daarnaast ondersteund door uitingen van de stichting in verschillende jaarverslagen van de Heimans en Thijsse Stichting die zij op haar website gepubliceerd heeft.

Na het overlijden van Heimans in de jaren ’20 van de vorige eeuw de Heimans Stichting opgericht. Later is deze gefuseerd met een andere stichting hetgeen nu de Heimans en Thijsse Stichting is. Uit informatie over het Heimans Diorama is af te leiden dat het Diorama in 1926 op initiatief en met geld van de toenmalige Heimans Stichting is gerealiseerd en haar eigendom is geworden. Vervolgens is het Heimans Diorama in de jaren ’80 gerestaureerd. Voor deze restauratie is door de Heimans en Thijsse Stichting subsidie aangevraagd bij en verkregen van het Prins Bernard fonds. Vervolgens is in de jaren 2008-2010 gesproken over een eventuele verhuizing van het Heimans Diorama naar het toekomstige Groote Museum.

Hieronder ter illustratie een aantal citaten uit verschillende jaarverslagen van de Heimans en Thijsse Stichting:

2010

“*Door de plannen van directeur* 5.1, 2, e *en bijzonder hoogleraar prof. dr.* 5.1, 2, e *voor de herinrichting van het Groote Museum van Artis, is het plan ontstaan om het Heimansdiorama, dat zich in de voormalige ronde collegezaal van het aquariumgebouw bevindt, te restaureren. Dit diorama wordt beheerd door Artis, maar is eigendom van de Heimans en Thijsse Stichting. Het is in 1926 gemaakt door Paul Steenhuizen (fotograaf/preparateur) en schilder W.G.F. Jansen. Het stelt een van de duinen voor van de Muy op Texel; de vogelsoorten zijn ontleend aan de broedvogels bij het Zwanenwater bij Callantsoog.*

Aanvankelijk was het de bedoeling om het diorama naar het Groote Museum te verhuizen, maar toen de plannen concreter werden, bleek dat het Diorama teveel ruimte zou innemen en ook te zeer onder de verplaatsing zou lijden. Dit initiatief heeft er echter wel toe geleid dat het Heimans diorama momenteel wordt opgeknapt. Er is een nieuw belichtingsplan gemaakt en het is de bedoeling dat er ook weer zee- en vogelgeluiden worden afgespeeld. Artis heeft aan de Heimans en Thijsse Stichting gevraagd of zij behulpzaam kan zijn bij het vervaardigen van een geluidsband met vogelgeluiden. Hopelijk weet een van de aanwezigen

van de jaarvergadering hoe we dit het beste kunnen aanpakken. Ter gelegenheid van het feit dat Eli Heimans 150 jaar geleden werd geboren, zal het diorama op de Heimans en Thijssedag 2011 officieel worden heropend. Tijdens het kleine symposium dat dan wordt georganiseerd, zal o.m. aandacht worden besteed aan het diorama, aan de ideeën van Heimans over natuureducatie en aan natuurbeheer heden ten dage."

2015 en 2016

"*Collecties*
De Heimans en Thijsse Stichting heeft drie collecties: Archieven, Boeken, en Tijdschriften. Daarnaast beschikt de Stichting over een kleine verzameling beeldmateriaal en wat kleinere apparatuur (o.a. camera, broedstoof)". Ook het Heimansdiorama is van de Heimans en Thijsse Stichting. Het is sinds 1926 in bruikleen bij Artis ondergebracht en wordt door Artis onderhouden."

2017, 2018 en 2019

"*Collecties*
De Heimans en Thijsse Stichting heeft drie collecties: Archieven, Boeken, en Tijdschriften. Daarnaast beschikt de Stichting over een kleine verzameling beeldmateriaal, documentatie en wat kleinere apparatuur (o.a. camera, broedstoof). Ook het Heimansdiorama is van de Heimans en Thijsse Stichting. Het bevindt zich in het Aquariumgebouw van Artis en wordt door Artis onderhouden."

Bovengenoemde uitingen onderstrepen het standpunt van Artis aangaande de eigendomsverhoudingen en bruikleen van het Heimans Diorama.